

Коли я ще грав свої доволі примітивні партії на ритм-гітарі у гурті, що звався «Рештки на глибокому дні», незрідка разом із нами виступав Воррен Зівон¹. Воррен любив майки сірого кольору та фільми на кшталт «Царини павуків»². Він наполягав, аби в тому розділі наших концертів, що зветься «на біс», саме я співав його фірмову пісню «Лондонські вовкулаки». Я заперечував, кажучи, що негодящий. Він мене переконував, що навпаки. «Тональність соль-мажор, — казав Воррен, — і голоси, вий щосили, від щирого серця. Найголовніше — грай, як Кіф».

Мені ніколи не грати, як Кіф Ричардс³, хоча я завжди щосили старався, і з Ворреном поруч мене, який, регочучи, мов скажений, підпирав мене голосом нота в ноту, я завжди отримувал шалений кайф.

Воррене, це моє виття для тебе, де б ти зараз не був. Я за тобою сумую, друже.

¹ «Rock Bottom Remainders» (1992—2012) — спорадичний рок-гурт (окрім Стівена Кінга, в ньому грали також інші відомі американські письменники, а іноді й популярні фахові музиканти), який своїми концертами зібрав загалом понад 2\$ млн на благодійність; Warren Zevon (1947—2003) — близький друг Стівена Кінга, рок-гітарист і співак, відомий своїми саркастично-макабричними піснями, зокрема його хіт «Werewolves of London» (1978) також входить до репертуару багатьох інших рок-зірок.

² «Kingdom of the Spiders» (1977) — фільм жахів про напад павуків із космосу на маленьке американське містечко.

³ Keith Richards (нар. 1943 р.) — співзасновник, гітарист і композитор гурту «Rolling Stones» з відчайдушно-розгойданою, часто наслідуваною іншими зірками манерою гри і поведінки на сцені.

ВСТУПНІ ЗАСНУВАННЯ

СТРАХ — сліпо тікай, раз атасна халепа.

*Старовинна приказка
Анонімних Алкоголіків*

Скринька

1

Другого дня грудня одного з тих років, коли певний арахісовий фермер із Джорджії керував бізнесом у Білому Домі, у Колорадо згорів упень один з уславлених курортних готелів¹. «Оверлук» було оголошено втраченим назавжди. Після проведеного розслідування пожежний інспектор округу Хікарілля² визнав причиною несправний котел. Коли стався цей інцидент, готель стояв закритий на зиму і в ньому були присутніми лише четверо осіб. Врятувалися троє. Доглядач готелю в період міжсезоння Джон Торренс загинув під час безуспішних (і героїчних) спроб скинути в котлі тиск пари, який завдяки несправному запобіжному клапану піднявся до руйнівно високого рівня.

Серед тих, хто врятувався, були дружина і малий син доглядача. Третім був шеф-кухар «Оверлука» Ричард Хеллоран,

¹ Мається на увазі період 1977—1981 рр., коли президентом був Джимі Картер (нар. 1924 р.), який до входження в політику відзначився тим, що, отримавши у спадок від батька маленьку ферму в штаті Джорджія, розвинув її в успішний арахісовий бізнес.

² Jicarilla — одне з племен індіанців апачів, яке колись мешкало на відрогах Скелястих гір.

який, покинувши свою сезонну роботу у Флориді, приїхав перевірити, чи все гаразд із Торренсами, бо, як він пояснив, «потужне прозріння» підказало йому, що їхній родині загрожує небезпека. Обох уцілілих дорослих під час вибуху було тяжко поранено. Тільки дитина залишилася неушкодженою. Фізично принаймні.

2

Від корпорації, яка володіла «Оверлуком», Венді Торренс із сином отримали відшкодування. Сума була не захмарною, проте достатньою, щоб їм протриматися ті три роки, поки пані Торренс через свою ушкоджену спину не була здатна працювати. Юрист, з яким вона консультувалася, сказав, що, якщо їй стачить волі витримати жорстку гру, вона може отримати набагато-багато більші гроші, бо зазначена корпорація надзвичайно прагне уникнути слухання в суді. Але вона, як і зазначена корпорація, бажала тільки одного — забути про ту трагічну зиму в Колорадо. «Я видужаю», — сказала вона й так і зробила, хоча ушкоджена спина мучила її до кінця життя. Потрощені хребці й поламані ребра зрослися, але скаржитися ніколи не припиняли.

Вініфред і Деніел Торренси жили якийсь час на Середньому Півдні, а потім перекочували ще південніше, до Тампи. Подеколи з Кі-Весту¹ провідати їх наїжджав Дік Хеллоран (той, що з «потужним прозрінням»). Головним чином, щоб відвідати Денні. Між ними зберігався доволі міцний зв'язок.

Якось рано-вранці в березні 1981 року Венді зателефонувала Діку й запитала, чи не зможе він приїхати. «Денні, —

¹ Географічне поняття «Середній Південь» охоплює штати Теннессі, Арканзас та Міссісіпі; Тампа — засноване 1823 р. місто на західному узбережжі півострова Флорида, фактично становить єдиний мегаполіс з містами Сейнт-Пітерсберг та Клірвотер; Key West — місто на однойменному острові Флоридського архіпелагу, найпівденніша точка континентальної території США.

сказала вона, — розбудив мене серед ночі й наказав не заходити до ванної кімнати».

А після того він взагалі відмовився розмовляти.

3

Прокинувся він тому, що захотів пісяти. Надворі дув сильний вітер. Було тепло — у Флориді майже завжди так, — але йому не подобався сам цей звук, і ніколи не подобатиметься, гадав він. Цей звук нагадував йому про «Оверлук», де несправний котел був найменшою з небезпек.

Вони з матір'ю жили в доволі тісній орендованій квартирі на другому поверсі. Денні вийшов із маленької кімнати, що сусідила з кімнатою його матері, і рушив по коридору. Вітер задував поривами, і помираюча пальма поряд з їх будинком вигримувала листям. Звучало скелетно. Вони завжди залишали двері ванної кімнати відчиненими, коли ніхто не користувався душем або унітазом, бо клямка там була поламана. Цієї ночі двері стояли зачиненими. Утім, не тому, що у ванній наразі перебувала його мати. Завдячуючи травмам обличчя, отриманим нею в «Оверлуку», вона тепер хропла — делікатними такими схлипами *«кхір-кхір»*, — і він чув зараз ці звуки з її спальні.

«Ну, вона зачинила двері випадково, от і все».

Проте він уже тоді все чудово зрозумів (бо й сам був обдарований потужним прозрінням й інтуїцією), але інколи мусиш пересвідчитися. Інколи мусиш *побачити*. Це було те, що йому відкрилося в «Оверлуку», в готельному номері на другому поверсі.

Сягнувши рукою, що здавалася занадто довгою, занадто витягнутою, занадто *безкостою*, він клацнув клямкою і прочинив двері.

Як то він уже знав, там була та сама жінка з Номера 217. Вона сиділа гола на унітазі, розчепіривши ноги з набухлими

мертвотно-блідими кульшами. Її зеленуваті груди звисали, мов пара спущених гумових м'ячів. Під черевом стирчав жмут сивого волосся. Очі в неї були також сиво-сірого кольору, як у сталевих дзеркал. Вона побачила його, і губи її розтягнулися в посмішці.

«Заплющ очі, — колись, за давніх-давен, був радив йому Дік Хеллоран. — Якщо побачиш щось погане, заплющ очі і скажи собі, що нічого такого там нема, а коли розплющися, воно пропаде».

Проте це не подіяло тоді, у Номері 217, коли йому було п'ять років, не подіє воно й тепер. Він це розумів. Він чув її запах. Запах гниття.

Ця жінка — він знав її ім'я, її звали місіс Мессі, — важко зіп'ялася на свої синюшні ноги, так само тягнучи до нього руки. Плоть з цих рук звисала, майже стікала донизу. Вона посміхалася так, як то роблять, побачивши старого друга. Або, скажімо, якусь добру їжу.

З виразом на обличчі, який помилково можна було сприйняти за незворушність, Денні м'яко причинив двері й відступив на крок. Він дивився, як клямка смикнулась раз... другий... ще посмик... а тоді втихла.

Тепер уже восьмирічний, він до певної міри навіть у жаху був здатен на раціональне мислення. Почасти тому, що в якомусь закутку в глибині його мозку жило очікування саме такого. Хоча він завжди думав, що тим, хто нарешті з'явиться, буде Горес Дервент. Або бармен, той, котрого його батько називав Ллойдом. Утім, він вважав, що ще до того, як це трапилось, він мусив би здогадатися, що з'явитися має саме місіс Мессі. Бо з усієї нечисті в «Оверлуку» вона була найгіршою.

Раціональна ділянка в його мозку запевняла, що вона — це лише якийсь фрагмент неспогадного сновидіння, що послідував за ним з його сну по коридору аж до ванної кімнати. Та ділянка наполягала, що, якщо він знову відчинить двері, за ними нічого такого не виявиться. Звісно, там нічого не буде, оскільки він зараз не спить. Але інша частина його єства, та

частина, що *сяяла*, знала краще. «Оверлук» його не відпустив. Щонайменше одна з його мстивих примар послідувала за ним аж до самої Флориди. Одного разу він уже був натрапив на цю жінку, вона тоді лежала, розкинувшись у ванні. Потім вона вибралась звідти і намагалася його задушити своїми риб'ячо-драглистими (але жахливо сильними) пальцями. Якщо він зараз відчинить двері ванної, вона закінчить ту справу.

Він дозволив собі компроміс, притулившись вухом до дверей. Спершу там нічого не було. Потім він дочув легесенькі звуки.

Мертві нігті дряпали деревину.

Денні наче несвоїми ногами пішов до кухні, виліз на стілець і попівсяв у раковину. Потім він розбудив матір і сказав, щоб та не заходила до ванної кімнати, бо там ховається дещо погане. Зробивши ці справи, він повернувся до ліжка і глибоко зарився під ковдри. Йому хотілося залишатися там завжди, встаючи лише для того, щоби попівсяти в раковину. Тепер, коли матір він попередив, у нього не було жодного бажання з нею розмовляти.

Його матері був знайомий цей його *нерозмовний* стан. Таке вже траплялося після того, як Денні був ризикнув завітати до Номера 217 в «Оверлуку».

— А з Діком ти поговориш?

Лежачи в своєму ліжку, дивлячись на неї, він кивнув. Мати зателефонувала, попри те, що була тільки четверта ранку.

Дік приїхав під кінець того ж дня. Він з собою дещо привіз. Подарунок.

Після того як Венді подзвонила Діку — вона зробила це так, щоби почув син, — Денні знову занурився в сон. Хоча тепер йому було вісім років і він уже ходив до третього класу, він так само смоктав собі великий палець. Їй було боляче таке

в ньому бачити. Вона підійшла до дверей ванної кімнати і зупинилася, дивлячись на них. Вона відчувала страх — її налякав Денні, — але їй було туди треба, і вона не мала наміру скористатися кухонною мийкою, як це зробив він. Картина того, який вона матиме вигляд, балансуючи на краєчку робочої стійки з дупою, завислою за вінця керамічної раковини (навіть якщо нема нікого, хто міг би це побачити), змусила її наморщити носа.

У руці вона тримала молоток зі свого маленького вдовиного ящикка для інструментів. Натискаючи клямку і прчиняючи поштовхом двері ванної кімнати, вона тримала його піднятим. Звісно, ванна кімната виявилася порожньою, але кільце унітазного сидіння було опущене. Вона ніколи не залишала його в такій позиції, перед тим як піти до ліжка спати, бо знала — якщо туди забреде бодай на десять відсотків несонний Денні, він напевне забуде підняти кільце і геть його обпісяє. А ще там був запах. Поганий запах. Такий, ніби пацюк здох десь між стінами.

Вона зробила крок досередини, потім ще два. Помітила якийсь порух і крутнулася вихором, з піднятим молотком, готова вдарити, хто б

(що б)

там не ховався за дверима. Але то була лише її власна тінь. Лякається власної тіні, інколи фиркають люди, але хто має більше на це право за Венді Торренс? Після того, що вона бачила, крізь що пройшла, вона знала, що тіні можуть бути небезпечними. Вони можуть мати зуби.

Нікого не було у ванній кімнаті, але на унітазному сидінні був якийсь блідий мазок, і ще один на шторі душу. Екскременти, перше, що їй подумалось, але ж лайно не жовто-синюшне. Венді придивилася зблизька і побачила шматочки плоті й гнилої шкіри. На килимку біля ванни воно теж було, у формі людських ступень. Їй подумалося, що сліди ці надто маленькі — надто *делікатні*, — щоби бути чоловічими.

— Ох, Господи, — прошепотіла вона.

Закінчилося тим, що вона все ж таки скористалася кухонною раковиною.

5

Венді витрутила свого сина з ліжка опівдні. Вона спромоглася згодувати йому трохи супу і півсендвіча з арахісовим маслом, але потім він знову заліз до ліжка. Як і перше, він не розмовляв. Хеллоран приїхав невдовзі по п'ятій годині, сидячи за кермом свого тепер древнього (але ідеально доглянутого і сліпуче наваксованого) червоного «Кадилака». Венді не відходила від вікна, чекаючи й виглядаючи, як колись вона, стоячи біля вікна, було чекала і виглядала свого чоловіка з надією, що Джек приїде додому в доброму гуморі. І тверезий.

Вона кинулася вниз сходами і відкрила двері якраз тієї миті, коли Дік вже збирався натиснути кнопку дзвінка з позначкою TORRENS 2A. Він простягнув руки, і вона враз кинулася йому в обійми, бажаючи, щоб вони не розкривалися щонайменше годину. А краще дві.

Він відсторонив її, тримаючи за плечі на відстані витягнутих рук.

— Ви маєте гарний вигляд, Венді. А як наш маленький чоловічок? Він заго'орив?

— Ні, але з вами поговорить. Принаймні, навіть якщо не говоритиме вголос, ви зможете...

Замість того, щоби закінчити фразу, вона виставила палець пістолетом і націлила його Діку в лоба.

— Нема потреби, — заперечив Дік.

Його усмішка продемонструвала новий набір фальшивих зубів. Тієї ночі, коли вибухнув котел, «Оверлук» позбавив його більшості з попереднього комплекту. Себто молотком, який зруйнував зубні протези Діка і забрав у Венді здатність ходити ритмічно, без накульгування, розмахував Джек Торренс, але вони обоє розуміли, що насправді тоді діяв «Оверлук».

— Він дуже потужний, Венді. Якщо захоче мене заблокувати, йому це за простою. З досвіду знаю. Крім того, краще буде, якщо ми з ним побалакаємо ротами. Краще для нього. А тепер розкажіть мені про все, що тут у вас трапилося.

Все розповівши, Венді повела його до ванної кімнати. Плями там вона залишила, щоб він побачив їх на власні очі, як той патрульний коп, що зберігає недоторканим місце злочину перед приїздом команди криміналістів. А тут таки стався злочин. Злочин проти її хлопчика.

Дік довго дивився, нічого не торкаючись, а потім кивнув:

— Нумо, давайте подивимося, чи прокинувся Денні, чи він в по'ядку.

Денні ще спав, але на серці у Венді полегшало від виразу радості на обличчі сина, коли він побачив, хто сидить біля нього на ліжку і трусить його за плече.

(«привіт, Денні, а я привіз тобі подарунок»)

(«сьогодні не мій день народження»)

Венді дивилася на них, розуміючи, що вони балакають, але не знаючи про що.

Дік промовив:

— Вставай, золотко. Ми прогуляємося з тобою по пляжу.

(«Діку, вона повернулася, місіс Мессі з Номера 217 з'явилася тут»)

Дік знову струснув його за плече:

— Говори вголос, Дене. Ти лякаєш свою ма.

Денні промовив:

— А який мені подарунок?

Дік усміхнувся:

— Отак вже краще. Мені подобається це чути, і Венді також.

— Так, — це було все, що вона наважилась вимовити. Інакше б вони почули тремтіння в її голосі й занепокоїлися. Цього вона не хотіла.

— Поки нас не буде, ви могли б зробити у ванній чистку, — сказав їй Дік. — Ви маєте кухонні рукавички?

Вона кивнула.
— Добре. Надягніть їх.

6

До берега було дві милі. Стоянку оточували незграбно розмальовані пляжні спокуси — кіоски з продажу тортів-мурашників¹, ятки з хот-догами, сувенірні крамнички, — але зараз, під самий кінець сезону, усякий бізнес там майже вщух. Пляж майже цілком належав тільки їм. Поки вони їхали сюди з квартири, Денні тримав на колінах свій подарунок — якийсь загорнутий у сріблястий папір довгастий, доволі важкенький пакунок.

— Ось побалакаємо троха, і тоді можеш його розпаковувати, — сказав Дік.

Вони вирушили просто вздовж прибою, там, де пісок був твердим, мерехтливим. Денні йшов повільно, бо Дік уже доволі постарішав. Колись він помре. Можливо, навіть скоро.

— Мене вистачить ще на кілька років, — промовив Дік. — Нехай це тебе не турбує. Розкажи мені тепер про минулу ніч. Нічого не пропускаючи.

Це не забрало багато часу. Найважчим виявилось добирати слова, щоб пояснити той жах, який він переживає зараз і як той переплітається з удушливим відчуттям упевненості: тепер, коли вона його знайшла, вона вже ніколи не залишить його у спокої. Але оскільки це був Дік, він не мав потреби в словах, хоча й знайшов деякі.

— Вона прийде знову. Я знаю, вона повернеться. Вона приходитьиме й приходитьиме, аж поки мене не дістане.

— Ти пам'ятаєш, як ми познайомилися?

¹ Одна з найулюбленіших у США ярмаркових страв голландсько-німецького походження: прокручене крізь м'ясорубку тісто смажать в олії з маслом і засипають горіхами, цукром, фруктами тощо.

Хоча й здивований такою переміною курсу, Денні кивнув. Саме Хеллоран показав і розказав усе, що треба, йому і його батькам у їхній перший день в «Оверлуку». Здавалося, це було так давно.

— А пам'ятаєш, як я вперше заговорив усередині твоєї голови?

— Звичайно ж, я пам'ятаю.

— І що я тоді сказав?

— Ви спитали мене, чи хочу я поїхати з вами до Флориди.

— Так, правильно. А як тобі почувалося, коли ти взнав, що ти більше не самотній? Що ти не єдиний такий на світі?

— Стало просто чудово, — відповів Денні. — Просто чудовезно.

— Йо, — погодився Хеллоран. — Йо, звісно, так.

Вони пройшли далі, трохи помовчавши. Маленькі пташки — мати Денні називала їх цвіріньками¹ — забігали у хвили й спурхували назад.

— Ти коли-небудь чудувався з того, як я завше з'являюся тоді, коли я тобі потрібний? — поглянув він униз, на Денні, і посміхнувся. — Аніже. Ніколи. Та й чому б? Ти був усього лиш дитинчам, але зараз ти троха постаршав. А в деяких смислах став *набагато* старшим. Слухай сюди, Денні. Цей світ має змогу якось тримати все в рівновазі. Я у це вірю. Є така приказка: «Коли учень готовий, учитель об'явиться». Я й був твоїм учителем.

— Ви значно більший за це, — сказав Денні. Він узяв Діка за руку. — Ви мій друг. Ви врятували нас.

Дік це проігнорував... або вдав, ніби проігнорував.

— Моя бабуся теж мала сяйво — ти пам'ятаєш, я тобі про це вже був розказував?

— Йо. Розказували, ви розказували, що вели з нею довгі розмови, навіть не відкриваючи ротів.

¹ Stint (Peep) — піщаний кулик, поширений на північноамериканських узбережжях дрібний птах.

— Так і було, правильно. Вона мене навчила. А її навчила її прабабця, давно, ще у рабські часи. Колись, Денні, настане твоя черга стати учителем. Учень з'явиться.

— Якщо мене спершу не дістане місіс Мессі, — промовив Денні понуро.

Вони підійшли до лавки. Дік сів.

— Далі я вже не наслідуюся. Можу не повернутися назад. Сідай поряд мене. Хочу розповісти тобі одну історію.

— Не хочу я ніяких історій, — заперечив Денні. — Вона повернеться, як ви цього не второпаете? Вона повертатиметься знову, і знову, і знову.

— Закрий свого рота й відкрий вуха. Отримаєш деякі настанови.

Після цих своїх слів Дік вищирився, демонструючи блискучі нові зуби.

— Гадаю, тобі дійде. Ти далєбі не дурник, золотко.

7

Мати матері Діка — та, що мала саяво — жила у Клірвотері¹. Вона була Білою Бабунею. Не тому, що належала до білої раси, звісно, а тому, що була *доброю*. Батько його батька жив у штаті Міссісіпі, у сільському містечку Данбрі неподалік від Оксфорда². Його дружина померла задовго перед тим, як народився Дік. Для людини його кольору в той час і в тій місцевості цей чоловік був заможним. Він володів поховальним салоном. Дік зі своїми батьками відвідував його чотири рази на рік, і малий Дік Хеллоран ненавидів ті гостини. Енді

¹ Clearwater («Чисті води») — місто, засноване 1891 р. у Флориді на березі Мексиканської затоки.

² Oxford — засноване 1837 р. містечко, назване на честь британського університетського міста й з прицілом на академічне майбутнє, що й справділося: 1848 р. там було відкрито штатний Університет Міссісіпі, тепер широко відомий під неформальною назвою «Стара Місс».

